

Međunarodni dan bioraznolikosti i Dan zaštite prirode u RH (22. 5.)

Bioraznolikost je kao pojam prvi put rabljen 1986. godine. Pojam označava varijabilnost među živim organizmima svih podrijetala, uključujući kopnene, morske i druge vodene ekosustave te ekološke komplekse kojima pripadaju. To uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta i raznolikost ekosustava. Biološka raznolikost važan je temelj za ljudsko blagostanje, pa je njihova zaštita od posebnog interesa. Ona nudi racionalno korištenje bioloških resursa i razumijevanje značenja ekosustava, a znanja o bioraznolikosti daju argumente za učinkovitu zaštitu prirode.

Ujedinjeni narodi proglasili su 22. svibanj **Međunarodnim danom bioraznolikosti** kako bi ukazali na bioraznolikost kao globalnu vrijednost od neprocjenjivog značaja za sadašnje i buduće generacije. Taj datum je spomen na usvajanje **Konvencije o biološkoj raznolikosti** (stupila na snagu 29. 12. 1993. godine.), jednog od najvažnijih međunarodnih propisa u području zaštite prirode, čiji je cilj očuvanje bioraznolikosti, održivo korištenje njenih komponenti te pravedna raspodjela dobiti. Dokument je globalno prihvaćen te je jedan od najvažnijih međunarodnih sporazuma i pravnih mehanizama za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti koji obvezuje čovječanstvo. Ovaj se dan svake godine posvećuje jednoj ključnoj temi vezanoj uz bioraznolikost kao što su poljoprivreda, klimatske promjene, invazivne strane vrste ili šume. Ovogodišnja je tema "**Building a shared future for all life**". (Stvaranje zajedničke budućnosti za cijeli život.)

Tajništvo Konvencije odabralo je ovogodišnji slogan kao nastavak izgradnje i podrške globalnom okviru za biološku raznolikost nakon 2020., a koji će biti usvojen na nadolazećoj UN-ovoj konferenciji o biološkoj raznolikosti #COP15.

Bioraznolikost ostaje odgovor na nekoliko izazova održivog razvoja. Od rješenja temeljenih na prirodi do klime, zdravstvenih problema, sigurnosti hrane, vode i održivih sredstava za život te je temelj na kojem možemo bolje nanovo graditi.

Međunarodna zajednica broji dane prije usvajanja novog globalnog okvira bioraznolikosti, temeljenog na pregovorima koji se vode uoči UN-ove konferencije o biološkoj raznolikosti #COP15. Svaki preostali dan prije Konferencije UN-a o biološkoj raznolikosti bitan je da se vaš glas čuje glasno i jasno: dajte do znanja svijetu da želite snažan globalni okvir koji će "savijati krivulju" gubitka biološke raznolikosti.

Hrvatska se kao potpisnica Konvencije od 7. listopada 1996. godine pridružila svijetu u nastojanjima očuvanja biološke raznolikosti i promicanja zaštite prirode. Smatra se jednom od najbogatijih zemalja Europe po bioraznolikosti. Uzrok tome je specifičan geografski položaj Hrvatske na razmeđu tri bio geografske regije od kojih svaku karakteriziraju osobiti ekološki, klimatski i geomorfološki uvjeti. Zakonom o zaštiti prirode u Hrvatskoj je zaštićeno do 2021. godine 408 područja na ukupno 7.529,64 km² što čini 8,55 % ukupnog teritorija Republike Hrvatske, a 19. 2. 2021. proglašen je i novi, 12. po redu, Park prirode Dinara. Uz obilježavanje Međunarodnog dana bioraznolikosti, 22. svibnja Republika Hrvatska obilježava i **Dan zaštite prirode u Republici Hrvatskoj**, koji je donošenjem Zakona o zaštiti prirode 2003. godine proglasio Sabor Republike Hrvatske.

Znanost i znanje

Prvi korak u rješavanju bilo kojeg problema je razumijevanje problema. Znanost i tradicionalno znanje ne samo da pomažu razumjeti stanje biološke raznolikosti, već nam također omogućuju da shvatimo pokretače gubitka biološke raznolikosti i puteve za održivu budućnost. Bioraznolikost je predstavljena kao rješenje za klimatske promjene. Polarni medvjed je odabran jer je kulturna vrsta sisavca koja se obično povezuje s klimatskim promjenama i gubitkom staništa, kako vodenih tako i kopnenih.

Očuvanje biološke raznolikosti

Podizanje svijesti o zaštićenim područjima i drugim učinkovitim mjerama zaštite na području koje se bave različitim ciljevima Konvencije o biološkoj raznolikosti. Guska je odabrana jer se radi o vrsti ptica selica, kopnenih i vodenih, koje se kreću kroz mnoga zemljopisna područja i staništa koja se protežu i izvan nacionalnih granica.

Zdravlje, hrana i biološka raznolikost

Svjetski dan pčela, 20. svibnja, koji prethodi Međunarodnom danu bioraznolikosti, posvećen je zdravlju, poljoprivredi, sigurnosti hrane, hrani i hrani za životinje. Pčela (ili bumbar) je odabrana jer je važan oprašivač od ogromnog ekonomskog značaja. Stablo, osim mnoštva usluga ekosustava koje pruža, može se tumačiti kao voćka ili koristiti u druge svrhe, uključujući zdravstvene dobrobiti od provođenja vremena u prirodi.

Ljudi, kultura i biološka raznolikost

Svjetski dan kulturne raznolikosti za dijalog i razvoj, 21. svibnja, ističe ljude i kulturu u odnosu na biološku raznolikost. Ovaj dan naglašava kako autohtoni narodi i lokalne zajednice igraju vitalnu ulogu u očuvanju biološke raznolikosti i održivog korištenja. Djevojka predstavlja ljude te našu ulogu i odgovornost, jer naše društvene uloge imaju dubok utjecaj na naše okruženje. Cvijet predstavlja naše (održivo) korištenje biološke raznolikosti i svih dobrobiti koje izvlačimo iz prirode.

Izvori:

<https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-zastitu-prirode-1180/bioraznolikost/medjunarodni-dan-bioraznolikosti-i-dan-zastite-prirode/1220>

<https://www.zastita-prirode-bbz.hr/2021/05/22/22-svibanj-medunarodni-dan-bioraznolikosti-i-zastite-prirode-republike-hrvatske/>

<https://www.cbd.int/biodiversity-day/logo>